

ZESPÓŁ SZKÓŁ PUBLICZNYCH W ŁUKAWCU

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

(NOWELIZACJA)

PODSTAWA PRAWNA

Szkolny Program Profilaktyki w Zespole Szkół Publicznych w Łukawcu kieruje się celami i zadaniami zawartymi w Statucie Szkoły oraz zasadami zawartymi w:

- Rozporządzeniu MEN z dnia 09 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.
- Rozporządzeniu MEN z dnia 17 listopada 2010 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Konstytucji RP.
- Ustawie z dnia 24 kwietnia 1997r. o przeciwdziałaniu narkomani (Dz. U. Nr 75, poz. 468).
- Ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z p. zm.), nowelizacja z dnia 12 września 1996r. (Dz. U. Nr 127, poz. 593).
- ustawa z dnia 8 kwietnia 2010 r. o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Ustawie z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535), z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie MEN z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z dnia 14 lutego 2003 r.).

PROFILAKTYKA to: wszelka działalność zapobiegająca zjawiskom szkodliwym: chorobom, wypadkom, przestępczości itp., jeden z podstawowych kierunków działania współczesnej medycyny polegających na usuwaniu przyczyn różnych chorób.

Słownik Wyrazów Obcych

Środowisko, w którym dorasta młody człowiek jest coraz bardziej zróżnicowane pod względem moralnym, kulturowym i społeczno – ekonomicznym. Sprzyja to uleganiu przez młodzież różnym kulturom, wchodzeniu w subkultury, ujawnianiu zachowań agresywnych, jak i sięganiu po środki uzależniające.

Najlepszą formą przeciwdziałania zachowaniom agresywnym i uzależnieniom od środków psychoaktywnych jest oddziaływanie na środowisko szkolne oraz rodzinę. Konieczne jest wychowanie prozdrowotne oraz propagowanie wśród młodzieży modelu zdrowego stylu życia, spędzania wolnego czasu bez alkoholu, papierosów, narkotyków i dopalaczy. Służą temu m.in. oddziaływania psychowychowawcze, zabawy integracyjne i zajęcia warsztatowe, indywidualne rozmowy z uczniami i ich rodzicami oraz badania ankietowe jako wskaźnik dla działań projektujących.

Szkolny Program Profilaktyczny w Zespole Szkół w Łukawcu ma na celu ujednolicenie działań dydaktycznych i wychowawczych prowadzonych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na przekazywanie dzieciom wiadomości i umiejętności pozwalających na wszechstronny rozwój osobowy i radzenie sobie z trudnościami i zagrożeniami jakie stają przed nimi.

Profilaktyka to proces wspierający zarówno zdrowie psychiczne jak i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o wszelkich zagrożeniach dla własnego zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.

Na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród rodziców uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum przeprowadzono ewaluację Szkolnego Programu Profilaktyki.

Ankiety dotyczące Programu Profilaktycznego zostały przeprowadzone wśród uczniów (115 ankietowanych), rodziców (88) i nauczycieli (17).

85% rodziców uważa, że ich dziecko czuje się bezpiecznie w swojej szkole, a z przejawami agresji według rodziców zetknęło się 58 uczniów (69%). Najczęstszą formą przemocy była przemoc słowna. Według rodziców zetknęło się z nią 38 (43%) uczniów. Z przejawami agresji i przemocy najczęściej spotykali się na terenie szkoły 24 uczniów. Przemoc na ich dzieciach najczęściej stosowana była przez rówieśników taką odpowiedź zaznaczyło 35 rodziców.

Na pytanie 8. „ Czy zgłaszaliście Państwo te sytuacje wychowawcy lub dyrekcji szkoły?” 12 rodziców zadeklarowało, iż zaistniałe sytuacje zgłaszali do dyrekcji szkoły lub wychowawcy i sytuacja poprawiła się na lepsze. Niepokojący jest jednak fakt, iż 10 rodziców uważa, że zgłaszanie takich sytuacji komukolwiek nic nie pomoże.

Na pytanie 11. „ Czy Państwa dziecko w zeszłym roku piło alkohol?” twierdząco odpowiedziało 4 rodziców (4%) o fakcie tym dowiedzieli się od dziecka lub osób drugih. Najczęstszym spożywanym alkoholem z jakim dziecko miało kontakt było piwo.

Na pytanie 14. „ Czy Państwa dziecko w zeszłym roku paliło papierosy?” odpowiedzi twierdzącej udzieliło 3 (3%) rodziców o tym zachowaniu dowiedzieli się wyczuwając zapach na ubraniach.

2 (2% ankietowanych) rodziców twierdzi, że ich dziecko miało kontakt z narkotykami lub dopalaczami.

Badania ankietowe wśród nauczycieli wykazały iż większość z nich jest zdania że szkoła jest miejscem bezpiecznym dla uczniów.

Z analizy wyników badań wśród nauczycieli wynika, że skala palenia papierosów jest znikoma co w ogólnym podsumowaniu (ankiety uczniów, rodziców) wykazuje dużą niewiedzę nauczycieli w tej kwestii, bo według uczniów, aż 49 z gimnazjum i 13 ze szkoły podstawowej paliło papierosy. Uczniowie wiedzą również gdzie są takie miejsca w szkole, gdzie bezkarnie można palić papierosy.

Głównym powodem sięgania po alkohol (głównie jest to piwo, wódka) przez uczniów jest chęć zaimponowania innym często starszym kolegom, którzy także niejednokrotnie kupują im ten alkohol.

Wiedza nauczycieli i rodziców odnośnie spożywania alkoholu przez uczniów jest niepełna – prawie połowa ankietowanych uczniów w gimnazjum piła alkohol. Niepokojący jest fakt, że po alkohol sięgnęli też uczniowie w szkole podstawowej, co w porównaniu z poprzednimi badaniami profilaktycznymi zwiększyło się.

Niepokojący jest fakt, że nauczyciele i rodzice również nie posiadają odpowiedniej wiedzy odnośnie kontaktu uczniów z narkotykami i dopalaczami. Uczniowie sami zauważyli, że w szkole jest problem z narkotykami.

Miejscem najbardziej niebezpiecznym w ocenie uczniów jest łazienka i lekcje w-fu co w porównaniu z poprzednimi badaniami uległo zmianie.

Najczęstszymi przejawami agresji jest nadal przemoc słowna co z poprzednimi badaniami nie uległo zmianie. Na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród rodziców stwierdza się, że w porównaniu z poprzednimi latami, zwiększyła się liczba uczniów – ofiar przemocy.

WNIOSKI

- 1. Należy jeszcze większą uwagę poświęcić na profilaktykę używek i alkoholu.**
- 2. Dyżury nauczycieli odniosły pozytywny efekt.**
- 3. Szkolenie dla nauczycieli odnośnie profilaktyki uzależnień.**
- 4. Zadbać o lepszy przepływ informacji wśród nauczycieli o różnych przejawach demoralizacji uczniów.**
- 5. Kontynuacja realizacji programów profilaktycznych w poszczególnych klasach.**
- 6. Ścisła współpraca z policją.**

Aby zapobiec tego typu zjawiskom i stworzyć „bezpieczną szkołę” obecny Szkolny Program Profilaktyki został dostosowany do zmieniających się potrzeb naszej szkoły. Powstał w oparciu o Szkolny Program Wychowawczy (oba programy wzajemnie się uzupełniają i przenikają), doświadczenie pracy z uczniami, rodzicami i gronem pedagogicznym oraz analizę literatury przedmiotowej.

I. OPIS PODMIOTÓW SZKOŁY I ŚRODOWISKA LOKALNEGO- DIAGNOZA ZAGROŻEŃ

Szkoła jest miejscem przyjaznym w którym uczeń zdobywa wiedzę i umiejętności niezbędne do kształtowania własnej osobowości. Jest to miejsce, które w swoich działaniach bierze pod uwagę najważniejsze czynniki chroniące przed zachowaniami ryzykownymi. Należą do nich:

- silna więź emocjonalna z rodzicami,
- zainteresowania nauką szkolną,
- regularne praktyki religijne,
- poszanowanie prawa, norm, wartości i autorytetów społecznych,
- przynależność do grupy społecznej.

W szkole funkcjonują dokumenty, w których są zawarte obowiązki, prawa i zasady współżycia. Przestrzeganie ustalonych reguł, konsekwentne realizowanie obowiązków umożliwia wypracowanie jednoznacznych i czytelnych dla każdego stosownych nagród i kar za niewłaściwe zachowanie.

Dyrektor ma za zadanie:

- motywowanie pracowników do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- dbanie o prawidłowy obieg informacji,
- planowanie i sprawna organizacja,
- czuwanie nad spójnością oddziaływań profilaktycznych i wychowawczych.

Wychowawca-nauczyciel ma za zadanie:

- integrować zespół klasowy,
- dbać o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie,
- współpracować z rodzicami,
- wyposażać uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

Rodzice biorą udział w realizacji programu profilaktycznego, w pedagogizacji, podejmują wspólne cele i zadania. Współorganizują imprezy szkolne i akcje społeczne.

Środowisko lokalne diagnozuje potrzeby i pomaga w oddziaływaniach profilaktycznych i wychowawczych.

Diagnoza zagrożeń ma na celu:

- wstępne rozpoznawanie problemów wychowawczych w szkole (ankiety, obserwacje, rozmowy),
- zebranie informacji na temat dotychczasowej pomocy uzyskanej od różnych instytucji i specjalistów w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- zebranie informacji na temat innych możliwych źródeł pomocy, które mogą działać na rzecz promocji zdrowia i profilaktyki.

Diagnoza sytuacji wychowawczej w szkole pokazuje pewne powtarzające się od paru lat problemy wychowawcze takie jak:

- używanie przez uczniów wulgaryzmów, przemoc słowna,
- zachowania agresywne,
- palenie papierosów,
- zainteresowanie narkotykami i dopalaczami,
- brak motywacji do nauki,
- częste wagary,
- niska kultura języka.

Szkolny program profilaktyki Zespołu Szkół Publicznych w Łukawcu skierowany jest do: uczniów, rodziców oraz nauczycieli.

II. CELE SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Cel główny:

Planowanie i wdrażanie oddziaływań profilaktycznych na ucznia, jego środowisko w celu ochrony wychowanka przed zagrożeniami rozwoju i zminimalizowania negatywnych wpływów środowiska oraz własnych ograniczeń.

Cele szczegółowe:

- rozwijanie umiejętności społecznych i emocjonalnych umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie w relacjach interpersonalnych i grupowych: rozwijanie poczucia własnej wartości i tolerancji wobec inności,
- budowanie postawy życzliwości i miłości do innych ludzi,
- kształtowanie postaw empatii, koleżeńskości i współpracy,

- podnoszenie umiejętności komunikowania się z innymi ludźmi,
- kształtowanie u uczniów postaw pożądanych społecznie,
- ukazywanie szkodliwości używania środków psychoaktywnych w tym dopalaczy,
- uczenie szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego,
- przygotowanie do życia w rodzinie, społeczności lokalnej i w państwie,
- eliminowanie agresywnych zachowań uczniów i stosowanej przez nich przemocy,
- wdrażanie uczniów do przestrzegania norm zachowań dotyczących kultury osobistej,
- wykształcenie właściwej postawy wobec problemów uzależnień,
- prowadzenie edukacji prozdrowotnej wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
- współpraca z instytucjami, które mogą mieć wpływ na ograniczenie dostępności używek dla młodzieży,
- kontynuowanie działań dotyczących zapewnienia uczniom bezpieczeństwa w szkole – rozmowy z uczniami, konsekwentne reagowanie na niewłaściwe zachowania,
- współpracy z instytucjami na rzecz profilaktyki (, GOPS, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Sąd Rejonowy, Policja, GKRPA).

III. FORMY REALIZACJI

Szkoła podejmuje działania profilaktyczno- wychowawcze w różnych formach. Oddziaływania te prowadzone są w ramach:

- szkoleń nauczycieli w zakresie profilaktyki zagrożeń oraz umiejętności wychowawczych,
- utrzymywanie dobrej współpracy z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników do działań profilaktycznych i wychowawczych,
- lekcji wychowawczych,
- lekcji przedmiotowych,
- udziału i współorganizowaniu uroczystości szkolnych, apeli, imprez kulturalnych, rekolekcji,
- wycieczek szkolnych,
- spotkań ze specjalistami - psychologami, pedagogami, funkcjonariuszami policji,
- spotkań z rodzicami w ramach wywiadówek oraz w kontaktach indywidualnych,
- konkursów,
- spektakli profilaktycznych i programów profilaktycznych.
- udziału w akcjach edukacyjno- profilaktycznych (Szkoła bez przemocy, Trzymaj Formę, Szkoła Promująca Zdrowie).

IV. PLANOWANE EFEKTY

- zmniejszenie przypadków agresji słownej jak i fizycznej, ulegania negatywnym wpływom rówieśników,
- zmniejszenie zagrożenia sięgania przez dzieci i młodzież po środki uzależniające,
- uczestniczenie uczniów w promocji zdrowego stylu życia,
- wzbogacenie wiedzy uczniów, rodziców i nauczycieli z zakresu profilaktyki,
- korzystanie przez rodziców ze wsparcia instytucji oferujących wsparcie dla rodzin.

V. EWALUACJA

- ankiety,
- obserwacje,
- rozmowy z uczniami.

Plan realizacji działań szkolnej profilaktyki

Zadania ogólne	Sposoby realizacji	Osoby odpowiedzialne	Kontrola realizacji
Wagary- powody i konsekwencje	<ul style="list-style-type: none"> • Rozliczanie uczniów z nieobecności i spóźnień. • Uświadamianie uczniom i rodzicom konsekwencji dużej nieobecności w szkole. • Nagradzanie uczniów za 100% frekwencję na zajęciach szkolnych (na koniec roku szkolnego). 	<ul style="list-style-type: none"> • wychowawcy • nauczyciele • pedagog • dyrektor • przedstawiciel policji 	<ul style="list-style-type: none"> • comiesięczny monitoring nieobecności • przegląd dzienników szkolnych
Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom na terenie szkoły i poza nią- zapobieganie agresji i przemocy	<ul style="list-style-type: none"> • Sumienne dyżury nauczycieli i uczniów na korytarzu szkolnym i w miejscach najbardziej niebezpiecznych w szkole. • Realizacja programów profilaktycznych: <ul style="list-style-type: none"> - „Czyste powietrze wokół nas” - „Nie pal przy mnie proszę” - „Znajdź właściwe rozwiązanie” • Spotkanie z przedstawicielem policji ds. nieletnich. • Zasady bezpieczeństwa na drodze –karta rowerowa. 	<ul style="list-style-type: none"> • dyrekcja • nauczyciele • wychowawcy • pedagog • wychowawcy klas, w których realizowany jest program • nauczyciel techniki 	<ul style="list-style-type: none"> • nadzór dyrektora • dokumentacja pedagoga • dokumentacja wychowawców • zapisy w dzienniku • dokumentacja egzaminów na Kartę Rowerową
Nabywanie umiejętności rozwiązywania konfliktów w grupie	<ul style="list-style-type: none"> • Trening umiejętności w ramach godzin wychowawczych. • Działalność Samorządu szkolnego i Rzecznika Praw Ucznia. 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • wychowawcy • opiekunowie SU • Rzecznik Praw Ucznia 	<ul style="list-style-type: none"> • dokumentacja pedagoga • dzienniki lekcyjne • dokumentacja SU

<p>Powody dla których uczniowie sięgają po środki uzależniające – narkotyki, dopalacze</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia profilaktyczne dla uczniów. • Lekcje wychowawcze. 	<ul style="list-style-type: none"> • dyrekcja • pedagog • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • ankieta • dokumentacja pedagoga
<p>Skutki używania przez uczniów środków uzależniających</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze. • Współpraca z dzielnicowym w celu kontroli i eliminowania palenia papierosów oraz spożywania alkoholu przez nieletnich. • Programy profilaktyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • wychowawcy • dyrekcja • przedstawiciel policji • pedagog • wychowawcy klas, w których realizowany jest program 	<ul style="list-style-type: none"> • dokumentacja pedagoga • dzienniki lekcyjne • dokumentacja pedagoga • dokumentacja wychowawców
<p>Rozwijanie zdolności, talentów, predyspozycji uczniów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w kołach zainteresowań. • Zajęcia sportowe. • Konkursy, olimpiady, stypendia naukowe, wyróżnienia. • Udział w konkursie Talent Powiatu lubaczowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele • pedagog • wychowawcy • dyrekcja 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza dokumentacji szkolnej • dyplomy
<p>Aktywizowanie uczniów do pracy na rzecz eliminowania: wulgaryzmów, agresji, przemocy. Reagowanie na negatywne sytuacje występujące w szkole</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w projekcie „Szkoła bez przemocy”. • Udział w działaniach Rodziny Szkół Jana Pawła II. • Konkursy profilaktyczne: - Gminny konkurs profilaktyczny. 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • dyrekcja • wychowawcy • pedagog 	<ul style="list-style-type: none"> • dokumentacja pedagoga • dokumentacja szkolna • dyplomy
<p>Poznanie zasad zdrowego stylu życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki. • Projekt „Trzymaj Formę” 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele • nauczyciel 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza dokumentacji

	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt edukacyjny realizowany w klasie II gimnazjum. • Projekt „Szkoła Promująca Zdrowie”. 	<ul style="list-style-type: none"> • geografii • dyrekcja • nauczyciele • nauczyciel biologii • dyrekcja • nauczyciele 	<ul style="list-style-type: none"> • dokumentacja projektu edu. • analiza dokumentacji
Informacje na temat osób i instytucji zajmujących się pomocą dla dzieci i rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • Informacje ustne, ulotki, biuletyny, plakaty na tablicach informacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • GOPS 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza dokumentacji szkolnej
Przedwczesna inicjacja seksualna, profilaktyka AIDS/HIV	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowania do życia w rodzinie. 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciel wychowania do życia w rodzinie • wychowawcy 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza dzienników lekcyjnych
Informacje o konsekwencjach prawnych i rodzajach czynów karnych popełnianych przez osoby nieletnie	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkanie z przedstawicielami policji 	<ul style="list-style-type: none"> • pedagog • przedstawiciel policji 	<ul style="list-style-type: none"> • analiza dzienników lekcyjnych • analiza dziennika pedagoga.

Zatwierdzono do realizacji dnia 21.06. 2013 r. – Uchwała nr 22-2012/2013.